

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی»

مقدمه

در مقدمه توجیهی طرح، با اتکا به ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی که در آن امکان استفاده وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و همچنین شرکت‌های بیمه از اطلاعات موجود در پایگاه رایانه‌ای ناجا از جمله اطلاعات حقوقی و مالکیتی خودروها، اطلاعات دارندگان گواهینامه و تصادفات و تخلفات فراهم می‌گردد، در پی آن است تا امکان استفاده از این اطلاعات را به جهت اعمال مدیریت و مهندسی ترافیک، دسترسی به سوابق تخلفات و تصادفات برای شهرداری‌ها برقرار نماید که در ذیل بدان می‌پردازد.

بررسی طرح

برای اتخاذ تصمیم درباره این طرح می‌بایستی از یکسو به زوایا، ابعاد و اهداف مندرج در ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی و طرح پیشنهادی ازسوی دیگر و همچنین ضرورت یا عدم ضرورت تسری حکم ماده (۲۷) به شهرداری‌ها تعمق بیشتری نمود. در ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی موارد ذیل پیش‌بینی شده است:

۱. ایجاد پایگاه رایانه‌ای در سراسر کشور (توسط راهنمایی و رانندگی)،
۲. برخورداری پایگاه رایانه‌ای از اطلاعات مربوط به وسایل نقلیه موتوری، شامل:
 - الف) شماره پلاک، نوع خودرو، نام و مشخصات مالک،
 - ب) دارندگان انواع گواهینامه رانندگی،
 - ج) نقل و انتقال،
 - د) سوابق تخلفات و تصادفات رانندگی،
 - ه) ارزیابی تخلفات رانندگان در ایمنی عبور و مرور،
۳. اتخاذ تمهیدات لازم برای امکان استفاده:

الف) وزارتخانه‌ها،

ب) دانشگاه‌ها،

ج) مراکز تحقیقاتی،

د) سازمان‌هایی نظیر سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای،

ه) شرکت‌های بیمه.

- در رابطه با ماده (۲۷) بایستی چنین اظهار داشت که:

۱. تاکنون آیین‌نامه اجرایی این ماده تدوین، ابلاغ و اجرایی نشده است یا به عبارتی تاکنون قابلیت اجرا نداشته است.
۲. وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی، سازمان‌ها از جمله سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، جملگی از تشکیلاتی هستند که فاقد قابلیت‌ها و پایگاه‌ها برخوردار از اطلاعات مزبور هستند.

۲. تنها شرکت‌های بیمه‌گری که با شخص بیمه‌گذار طرف قرارداد هستند از اطلاعات زیربط برخوردار هستند.

- درخصوص طرح پیشنهادی در تسری حکم ماده (۲۷) به شهرداری بایستی اذعان داشت که:

۱. شهرداری‌ها دارای پایگاه‌های رایانه‌ای هستند که اطلاعات کامل کلیه خودروها و مالکان در آن ثبت می‌باشد.

۲. پایگاه‌هایی که شهرداری‌ها، اطلاعات خورویی را در آن ثبت و تغییرات آن را دارند عبارتند از:

الف) پایگاه عوارض خودرو (شامل: عوارض شماره‌گذاری (تولید داخل و وارداتی)، عوارض نقل و انتقال و عوارض سالیانه)،

ب) مراکز معاینه فنی (شامل انواع وسایل نقلیه)،

ج) پایگاه‌های رایانه‌ای سازمان‌های طرح ترافیک در شهرهای کشور.

- گفتنی است که به‌موجب قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، راهنمایی و رانندگی شهر تهران در اختیار شهرداری تهران

می‌باشد و طی طرحی که چندی قبل در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است، قرار است تا راهنمایی و رانندگی

کلیه کلانشهرها و از جمله شهرهایی با جمعیت بالاتر از ۵۰۰ هزار نفر، در اختیار شهرداری‌ها باشد.

- باتوجه به مطالب پیش‌گفته:

۱. شهرداری‌ها از پایگاه‌های لازم درخصوص اطلاعات مربوط به خودرو، اعم از نوع خودرو، پلاک و مالک برخوردارند.

۲. شهرداری‌ها در هنگام نقل و انتقال با اخذ عوارض زیربط نسبت به وضعیت ثبتی مالک، نقل و انتقال و داده‌های لازم

و قوف پیدا می‌کنند.

۳. نوع مالکیت وسایل نقلیه اعم از سبک، سنگین و موتورسیکلت و ثبت آن در هنگام وصول عوارض، تعیین‌کننده نوع

گواهینامه مالکان خودروها می‌باشد.

۴. باتوجه به آنکه بروز حوادث و تصادفات به‌طور ناخواسته و خارج از کنترل و پیش‌بینی‌های اینچنینی می‌باشد اطلاعاتی از

این دست، نمی‌تواند تعیین‌کننده جهت‌گیری‌های مدیریتی در رابطه با کنترل ترافیک شهرها باشد.

۵. گفتنی است که بروز حوادث رانندگی و تصادفات و یا به‌عبارتی برقراری ایمنی در رانندگی مشروط به برقراری شرایط

کامل مثلث:

الف) کیفیت و کمیت معابر،

ب) کیفیت و ایمنی کامل خودروها (اعم از ساخت داخل یا وارداتی)،

ج) رعایت کامل مقررات راهنمایی و رانندگی می‌باشد و هرگونه خلأ و نازل بودن فاکتورهای مرتبط با مثلث ایمنی،

می‌تواند موجب بروز تصادفات احتمالی باشد. از این‌رو اکتفا به اطلاعات مورد نظر ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی و

تسری احکام آن به شهرداری‌ها (از طریق این طرح پیشنهادی)، نمی‌تواند تأمین‌کننده نیازها و برنامه‌های مدیریت ترافیک شهری

باشد، چراکه اطلاعات مذکور هم‌اکنون در اختیار شهرداری‌ها می‌باشد.

۶. از آنجایی که شفافیت اطلاعات و دسترسی به اطلاعات (بجز اطلاعات شخصی اشخاص) برای کلیه اشخاص، مورد تأکید

است، دسترسی به اطلاعات رایانه‌ای شهرداری‌ها توسط سایر اشخاص نیز می‌تواند موضوعیت پیدا کند، به‌طوری که با عنایت

به عدم تحقق ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، دسترسی به اطلاعات موضوعه از طریق پایگاه‌های رایانه‌ای

شهرداری‌ها امکانپذیر گردد. براین اساس ضرورت دارد تا زمینه تبادل اطلاعاتی بین دستگاهی فراهم شود و در این صورت

توصیه می‌گردد متقابلاً اطلاعات مورد نیاز راهنمایی و رانندگی از طریق پایگاه‌های رایانه‌ای شهرداری‌ها فراهم شود.

۷. باتوجه به جمیع شرایط پیش‌گفته و اینکه اطلاعات مذکور در حال حاضر در پایگاه‌های رایانه‌ای شهرداری‌ها موجود است

و عدم ضرورت تسری ماده (۲۷) به شهرداری‌ها، تصویب این طرح پیشنهادی توصیه نمی‌گردد.